

Hivern grec: 60 dies de govern de Syriza

Pablo Sánchez

Ja han passat gairebé vuit setmanes d'ençà de la victòria de Syriza i la formació d'un nou govern de coalició a Grècia. D'aquí res compliran 60 dies de govern. Potser no és prou temps per fer-ne una anàlisi concloent, però la ràpida successió d'esdeveniments ens obliga a formular certes conclusions. **El primer post d'aquest blog abordava la qüestió grega i afirmava que el govern de Syriza fóra el primer govern europeu en 30 anys que trencaria amb la lògica neoliberal negacionista de la política.** Ho mantinc, amb algunes reserves. Avui, el govern grec rau sota les enormes pressions de l'oligarquia nacional, de les elits econòmiques europees i els seus representants a les institucions comunitàries i nacionals (Luis de Guindos n'és un excel·lent portaveu).

Però el govern de Syriza fou elegit amb un mandat ben clar, el de dir no a l'ordre establert; posició de principis irrenunciable que no podria ser abolida per les eventuals negociacions posteriors. Es tractava, doncs, de tornar la dignitat a un poble grec que malvivia de genolls, sota la bota de banquers, armadors i buròcrates d'institucions financeres.

Tot bé fins que...

Quan el govern d'Alexis Tsipras arriba als despatxos, dels quals se n'havien endut fins i tot les cadires (amb tot el sentit no figurat), ha de plantar cara als acreedors, formats pels governs de l'Eurogrup, pel Banc Central Europeu i el FMI. Abans de la victòria de Syriza, el BCE ja s'havia permès un avís per a navegants tot anunciant un programa de liquidesa que no comptava ni amb Grècia ni amb Xipre.

La negociació ha estat difícil i l'Eurogrup ha demostrat que no vol Grexit, però tampoc no vol la fi de l'austeritat, ni a Grècia ni a enlloc. Vol la rendició incondicional de l'enemic. En aquest sentit, tots els governs europeus han fet pinya, lliurant de retruc un missatge molt clar sobre el paper dels partits socialdemòcrates un cop arribats al govern.

Varoufakis ha intentat arribar a alguna mena d'acord i, certament, el fet mateix de negociar ja mostra la diferent naturalesa del govern. Però, tot i així, la pressió ha estat tan forta que el govern grec ha optat, tàcticament, per una retirada ordenada a fi de poder reprendre la lluita quan vinguin més ben dades. De fet, els objectius inicials imposats pels acreedors en relació amb l'excedent pressupostari, fixats al 3% del PIB pel 2015 i al 4,5% pel 2016, expliquen la maniobra del govern, dibuixant una "certa relaxació" de les obligacions imposades a Grècia, per no posar-les en dubte.

Les [darreres propostes](#) del govern grec a l'Eurogrup són unes propostes de mínims que han suscitat un cert desencís de l'opinió pública. Malgrat haver aprovat les noves mesures d'emergència aquest matí, com la llei per a garantir els subministraments d'aigua i d'electricitat, els ajuts alimentaris a les famílies en necessitat, etc., la veritat és que la proposta a l'Eurogrup constitueix una claudicació pel que fa a la lluita contra el frau dels armadors i de les grans empreses. i contra l'expoli de béns naturals.

No s'està lliurant un combat decidit contra el frau, ni es dibuixen mecanismes bàsics de justícia social, com un impost per a les grans fortunes i una imposició progressiva (l'amnistia aprovada avui té com objectiu ajudar a les famílies que no podien pagar els impostos més que lluitar contra el gran frau). Per a acabar-ho d'adobar, el sistema de persecució del frau IVA

proposat a l'Eurogrup és ridícul: contractar precàriament gent per tal que facin espionatge amateur amb càmeres ocultes, i no és conya.

Guanyar temps

Sembla que el govern estigui guanyant temps i cuinant un pla B. Varoufakis, fins i tot, no descarta unes altres eleccions si no s'arriba a un acord, com ho declarava fa poc en aquests [entrevista](#) a *Il Corriere della Sera*. La tàctica és coherent però tothom, i el poble grec qui més, hauria de poder saber-ne l'objectiu. **Sense això, sense la mobilització de la gent, el govern estarà aïllat!**

La coalició politico-econòmica que està atacant Grècia, que alguns anomenarien castissament "casta", i que Serge Halimi al seu editorial de *Le Monde Diplomatique* titlla de "Santa Aliança" (denominació que em sembla més correcta que no pas "casta"), s'està preparant per a enviar els 100.000 fills de Sant Lluís versió 2.0; providencials *men in black*, hàbils organitzadors de fugues de capitals.

Davant l'escomesa dels grans capitals i dels seus portaveus i apòstols, és important entendre el moment històric. A l'esmentat [editorial](#), Halimi cita l'anàlisi de Simone Weil referent a la vaga general francesa del 1936. La filòsofa francesa hi deia que, passés el que passés, sempre ens quedarien les lliçons d'aquella lluita i les consciències no serien mai més les mateixes. O si voleu, com digué Lenin una vegada (els meus referents són extremadament variats), "s'ha trencat el gel".

Cal, doncs, aprendre del que està passant. **Els debats actuals de l'esquerra grega i internacional, sobre què hem de fer quan guanyem unes eleccions, són tan importants com el fet de guanyar eleccions.** Ara per ara, el govern de Tsipras ha fet un importat pas enrera. Encara que existeixi un corrent interpretatiu derrotista, pretesament realista, que veu en la posició present del govern grec l'única sortida possible (aquesta seria [l'argument de la direcció](#)), cal recordar que, si bé el temps passa, la guerra serà llarga.

En una recent [entrevista](#) de Sébastien Budgen a Kostas Lapavitsas (que representa la minoria de Syriza, tot i no ser membre del partit) es demostra, amb molt de rigor, la constestació creixent de la moneda única per part de Syriza i del poble grec. **En la mesura en què aquest debat avanci i es clarifiquin les posicions, podrem abordar aquests mateixos temes a Barcelona, a Catalunya, i també a nivell estatal.** Podrem així debatre sobre el programa de mesures que s'haurien d'aplicar per a la necessària ruptura a Grècia, i a tot arreu. Totes les opinions són permeses i, si se'm permet la meua, un servidor no creu que l'autodevaluació d'una nova moneda, sense res més per a oferir, sigui una opció sensata. Però cal un debat sobre la qüestió.

Fa mal contemplar les organitzacions d'esquerres peninsulars barallant-se i partint peres pel color del cartell electoral, mentre es deixen de banda els temes realment urgents un cop arribats al govern. A Grècia, el debat és sobre la pràctica a les institucions; els nostres, per ara, només saben esgarrapar-se per tàctiques electorals, sense gosar parlar de la mena de mesures econòmiques capaces de generar una altra societat.

El ratolí pacta amb el gat.

L'article de Lapavitsas explica que el que Varoufakis pretén és convèncer el gat que es faci vegetarià tot vantant-li les virtuts no del vegetarianisme sinó del veganisme. Crec, però, que la gent comença a adonar-se que, al gat, o se li troba un gos o, si ets un ratolí, com ho és Grècia avui, se't cruspirà. No s'ha de menystenir que la confrontació del govern grec amb l'Eurogrup ha desfermat onades de simpatia i de suport, mobilitzant-nos en defensa d'un estat europeu pel primer cop en la nostra vida.

El sol fet de perseverar en aquesta mobilització popular pot permetre un estat d'opinió continental capaç de salvar el govern grec. L'esquerra de Syriza està molt mobilitzada per intentar convencer a la direcció del partit d'anar en aquesta línia, com és pot llegir en [aquest article](#) d'un dels dirigents de l'esquerra de Syriza. El problema és que cal començar a construir les estructures de base i les organitzacions per portar aquest debat al carrer, si Syriza comença a fer-ho, podrà justificar els acords.

Per acabar, voldria exposar dues reflexions estretament lligades. La primera pren en consideració tot el que tant s'ha escrit i s'escriu sobre allò de la vella i de la nova política. **Segons aquesta reductora tematització, Syriza fóra nova política.** Bé. Jo crec que s'ha de ser més concret: Syriza i alguns dels seus líders, com Manolis Glezos, 92 anys, són el milloret de la vella política. De fet SÓN política. I aquí rau tota la diferència. Syriza finança les seves campanyes amb 'crowdfunding' a la antiga, amb bons de 5 euros que els militants venen (una lliçó de vella política als que pensen que no dependre de l'estat és nou!) i us ho dic jo que n'he comprat uns quants.

Tothom pot aplicar les polítiques del sistema (i això fóra vella política) o no fer-ho. Però és amb la praxi que es poden començar a repartir adjectius. **El nom, l'etiqueta, no fa la cosa ni ens fa ser res. Es fa nova, i novedosa, política en la mesura en que la pràxi abandona els patrons establerts, i sempre i quan no s'hi torni.** La nova política no és un afer de formes i de gestions, per molt hàbils i consensuades que ens semblin. Es fa nova política quan es pretén transformar la realitat. Hi ha una política que va a l'arrel de les coses i una altra que no.

Nombroses són les lliçons que s'han de treure per encarar les eleccions del maig a Barcelona, i del setembre a Catalunya. **Hem de començar a analitzar el que passa al nostre voltant, al nostre context europeu més proper. Hem d'entendre que el que ara exigeix i implica el nostre suport a Syriza és la lluita per les institucions i tornar a ser forts al carrer, al més aviat possible.** El temps no ens ve de cara, però la Història sí.